

N°2 JUNI 2024

patos

elle

ETT MAGASIN
OM SMÅTT & STORT
I TROLLHÄTTAN

STICKNING
SOM TRÖSTAR

JOHAN FRENDBERG

LeMarc-tolkaren med texten i fokus

Svenska
kyrkan

4

Möss som tröstar

Figureerna blir en extra vän för barn på sjukhus

16

Med visan nära hjärtat

Johan Frennberg värnar om nyanserna

8

Varför konfirmeras du?

Vi ringde till konfirmandtrion Sam, Anton och Selma

20

Demokratisk duo

Anita och Heléne trivs i kyrkorådet

10

Sommartider, hej hej!

Vilken är din soliga favorit och vilken låt plågar dig mest?

23

Ett utsatt jobb

Säkerheten är extra viktig för kyrkogårdsarbetarna

12

Sommarutflykt till kyrkan

Låt appen guida dig till kulturhistoria och inspiration

31

Sommargudstjänster

Med sång, musik och en stunds stillhet i stressen

14

Pyssel för hängmattan

Klurigt sommarkryss och matematiskt knåp för barn

32

Gemenskap för alla

Det finns många skäl att vara medlem

LIVET SOM DET ÄR

DET ÄR EN del år sedan nu. Jag minns telefonsamtalet väl. Det gällde en begravning. Varje sådan situation är unik, precis som varje människas liv. Vissa av alla dessa situationer dröjer sig kvar i minnet. De har berört och gripit tag på ett sätt som gör att jag bär dem med mig lång tid efteråt. Denna gång gällde det en människa vars liv till största delen handlat om kampen för överlevnad. Inför en sådan situation finns det inte så många ord att ta till. I trevandet efter att hitta några ord som kunde beskriva det liv vi var samlade att ta avsked av, dök en låt av Peter LeMarc upp i minnet. I låten Drivved sjunger han:

”Det finns två sorters människor här i världen,
de som får stjärnhimlen när de begär den
och som med självklarhet tar för sig var dag.
Så finns det de som får slåss för varje andetag.”

TACK FÖR DE orden, Peter LeMarc! Tack för orden om livet, både när det går oss väl och när vi befinner oss på botten. Svenska kyrkan i Trollhättan har en vision om att vara närvarande i det liv som är. Många planerar nu för dop, konfirmation och vigsel i våra kyrkor. Det är fest, glädje och gemenskap. Andra kämpar för livet, sitt eget eller andras – på sjukhuset, därhemma eller i samtal på Kyrkans SOS eller Jourhavande präst. För de flesta av oss är vi väl någonstans där mitt emellan. Oavsett hur det ser ut vill kyrkan vara närvarande i det liv som är.

I DETTA NUMMER kan du läsa mer om några som gör ett fantastiskt arbete för att sprida tröst och glädje på våra sjukhus. Du kan också läsa om Johan Frennberg och hans tolkningar av just Peter LeMarcs musik. Dessutom mycket annat.

BÄSTA HÄLSNINGAR OCH en riktigt fin sommar önskar jag er alla.

HENRIK TÖRNQVIST
Kyrkoherde
Trollhättans församling

elle

MÖSSEN SOM BÅDE TRÖSTAR OCH BYGGER GEMENSKAP

A photograph showing two women sitting at a table in a church hall, engaged in knitting. The woman on the left is wearing a dark blue floral patterned top and is laughing joyfully while holding a colorful yarn. The woman on the right is wearing glasses, a white lace top, and a dark blue scarf, and is focused on her knitting. The room has a wooden ceiling and a warm, inviting atmosphere.

Lördagsträffarna i Skogshöjdens kyrka är inte bara fyllda av nystan, virknålar och stickor. Utan lika mycket av skratt och gemenskap. Resultatet blir massor av Tröstemöss till barn på sjukhus.

Att få krama något mjukt och gosigt kan betyda mycket för ett barn på sjukhus. Det ligger också mycket hjärta och omtanke i "Tröstemössen" som virkas, sys och stickas i tusental runt om i Sverige varje år.

– Eftersom jag själv tillbringat mycket tid på sjukhus med ett av mina barn, så vet hur mycket det kan betyda, säger Susanne Thorbjörn, som samlar in och levererar mjuk tröst till Näl och Uddevalla sjukhus.

DET VAR NÄR Susanne var på ett av många sjukhusbesök med sin son Nils som personalen såg henne sitta och sticka i väntrummet.

– De undrade om jag inte hade lust att vara med och virka Tröstemöss. Då visste jag inte vad det var, men sedan i somras är jag ambassadör här i området och tar emot och levererar till både NÄL och Uddevalla sjukhus.

Hittills har det under ett knappt år blivit över 3000 Tröstemöss-figurer till de två sjukhusen.

– Vi har byggt upp en bra organisation och de skickas till mig från frivilliga från Skåne i söder till Östersund i norr. Det känns som julafton när det kommer ett nytt paket på posten, eftersom jag vet att figurerna verkligen gör skillnad för barnen som får dem, säger Susanne.

INNAN DE ÖVERLÄMNAS till sjukhusens kontaktpersoner så tvättar hon Tröstemössen och gör en säkerhetskontroll, så att bland annat materialet är okej och de anvisade måtten stämmer.

– Varje liten figur ska få plats i fickan om man vill ha den lite för sig själv, men får inte heller vara för små, eftersom det är barn som ska ha dem. Personalen vid sjukhusen delar ut dem till barn som de känner behöver lite extra tröst.

Det finns inte så att alla kan få, även om väldigt många frivilliga redan engagerar sig i detta.

Även sjukhuspersonalen som jobbar med barn kan få en särskild tröstemus att fästa på kläderna. Det skapar en liten

På ett knappt år har Susanne Thorbjörn förmedlat över 3000 Tröstemöss till Näl och Uddevalla sjukhus. Personalen delar ut dem till barn som behöver lite extra omtanke.

extra trygghet och relation i mötet med barnen. Ibland kommer det särskilda önskemål om hjärtfigurer till hjärtsjuka barn. För föräldrar som mist sitt barn innan eller kort efter födseln, finns speciellt virkade ”Elefanter för Änglabarn”, som också tillverkas av frivilliga runt om i landet för att visa omtanke och påminna om att man som

förälder inte är ensam i sin sorg över att ha mist sitt barn.

– Elefanterna tillverkar inte vi, men det är också en väldigt fin och behjärtansvärd insats som betyder mycket, säger Susanne.

PÅ SAMMA SÄTT som de handgjorda och mjuka Tröstemössen skänker tröst och lugn, så betyder arbetet med dem också mycket för många av alla stickande och virkande volontärer.

– För mig har det blivit en form av terapi efter flera jobbiga år efter att Nils blev sjuk. Hans vardag har varit fylld av tuffa behandlingar. Jag är fortfarande sjukskriven från jobbet som lärare och handarbetet har en läkande och lugnande effekt, konstaterar Susanne.

Vi träffas i Skogshöjdens kyrka en lördagsförmiddag i mitten av april. Här samlas en lördag i månaden 15–20 hängivna stickare och virkare. Mellan träffarna jobbas det på hemma och på bordet ligger närmare

” FÖR MIG HAR DET BLIVIT EN FORM AV TERAPI

Det finns hundratals mönster och varianter av Tröstemöss, men alla ska ha ögon. Alla figurer genomgår också en säkerhetskontroll innan de lämnas vidare till sjukhusen.

ett hundratal små fina figurer i alla världens vackra färger och former.

– Det är ett underbart gäng att träffa och vi har väldigt trevligt tillsammans. Det är många skratt. För en del som till vardags är ganska ensamma blir detta en höjdpunkt som både betyder mycket för dem och för barnen, konstaterar Susanne.

PÅ SAMMA SÄTT samlar hon en Tröstemöss-grupp hemma i Brålanda. Pedagogerna Roos-Marie Oskarsson är på plats i Skogshöjdens kyrka och förbereder för lördagsgänget.

– Vi har även andra stickcaféer här på veckorna och det är väl-

digt uppskattat, berättar hon.

Garnet skänks från olika håll och mönster och figurer att välja mellan finns det gott om.

– Vi har pärmor fyllda med ett hundratal olika mönster och för ett tag sedan fick vi tillstånd att tillverka Babblarna som Tröstemöss. Det känns väldigt roligt.

Alla Tröstemöss behöver således inte se ut som möss. Det kan även vara bilar, solar, blommor – ja, allt möjligt.

– Men alla ska ha sydda ögon, så att det blir en lite mer personlig kontakt för barnen. Det är viktigt.

Sjukhuskyrkan använder sig ibland också av Tröste-

mössen i sina många möten med barn. Det kan ibland vara barn vars syskon eller föräldrar är svårt sjuka, som behöver extra omtanke och tröst.

– Vi får berättelser från personalen som berör väldigt mycket, säger Susanne, medan hon förbereder kaffet till gänget som samlats i Skogshöjdens kyrka.

Du som vill vara med, men som inte handarbetat så mycket tidigare eller kanske är lite ringrostig, är också hjärtligt välkommen.

– Det finns alla svårighetsgrader och jag var själv ringrostig när jag började. Man lär sig snart. ♥

Tröstemöss är små virkade, stickade eller sydda möss och andra figurer, som ges till den svenska sjukvården för att ge tröst till barn och underlätta sjukvårdspersonalens arbete. De ges inte till alla barn, utan till dem som av någon anledning är ledsna eller oroliga när de kommer för exempelvis en undersökning eller blodprov.

Tröstemöss Sverige grundades i juni 2019 av Mette Martensen Kjelgaard i Malmö. Idag finns Tröstemöss vid **166 olika avdelningar** på 53 sjukhus

runt om i Sverige. Facebook-gruppen Tröstemöss Sverige samlar idag över 8500 medlemmar.

Efterfrågan på Tröstemöss blir allt större från sjukvården, så det behövs alltid fler medlemmar som kan bidra med att virka, sticka eller sy. Mer information finns i Facebook-gruppen "Tröstemöss Sverige".

Idén kommer ursprungligen från Trøstemus Danmark som grundades i januari 2017 av Maj Richter Petersen.

Elise och Marie på lekterapi på Näl tar med glädje emot och delar ut Tröstemöss till de avdelningar och mottagningar som vill ha.

SAM, ANTON & SELMA

som är tre av omkring 150 åttondeklassare inom Trollhättans församling som konfirmerats under våren eller ska konfirmeras under sommaren 2024. Vi var såklart nyfikna på hur trion tycker att konfirmandåret har varit.

8

Konfirmation: Ett erbjudande till alla 14-åringar i Trollhättan

- **Det är du fyller fjorton** får du en inbjudan till konfirmation från Svenska kyrkan
- **Konfirmation betyder bekräftelse** av dopet och i kyrkan står det för att du hör ihop med Gud genom dopet och att just du är värdefull och viktig
- **Du behöver inte vara döpt** för att börja i en konfirmandgrupp, utan döps då under din konfirmandtid
- **I Trollhättans församling erbjuds** inför hösten 2024 sju olika konfirmandgrupper, som träffas på olika dagar och är knutna till de olika kyrkorna Lextorp, Götalunden, Skogshöjden, Trollhättans kyrka samt Kyrkans gård i Strömslund
- **En av konfirmandgrupperna är finskspråkig** och sker digitalt i en nationell grupp
- **En grupp är anpassad** för dig som är 14–25 år och har en intellektuell funktionsnedsättning
- **Att konfirmeras kostar inget**, men det kan tillkomma en mindre avgift vid exempelvis läger, skidresor eller annat kul som ofta arrangeras under konfirmandtiden
- **Konfirmationsgudstjänsterna** för grupperna som startar i höst hålls i maj, juni eller augusti 2025 och även du som är vuxen och vill konfirmeras är välkommen

Mer information och anmälan till höstens konfirmandgrupper senast 30 september:
svenskakyrkan.se/trollhattan

Är det något du undrar, mejla till:
trollhattans.forsamlingsexp@svenskakyrkan.se

SAM YNGVESSON

Var konfirmation självklart för dig?

- Ja, ganska. Jag har gått i kyrkan sedan jag var liten och varit med i Torsdagsklubben i Götalundens kyrka. Min brorsa konfirmerades också och de flesta i min släkt, i alla fall på pappas sida, har gjort det.

Vad gjorde ni på Torsdagsklubben?

- Det var barn från förskoleklass till femman. Vi pysslade, hittade på olika aktiviteter, läste någon liten bibeltext och berättade också varje gång om hur vi mådde och hade det, och om något speciellt hade hänt. Det var en rolig grej.

Vad säger kompisar som valt att inte konfirmeras?

- De säger väl typ att "Jag vill inte sitta och lyssna på någon snubbe som sitter uppe i molnen. Jag tror inte på det".

Måste alla som konfirmeras ha en tro på Gud, tycker du?

- Nej, jag är inte själv hundra procent säker på att det finns en Gud. Jag tycker mer det är roligt att lära sig om religionen och träffa nya människor. Jag har autism och adhd och är inte så bra på det sociala, men jag har fått en ny kompis och lärt mig mycket.

Hur har det funkade för dig i konfirmandgruppen, där ni är många?

- Det har funkade bra. Jag har kunnat gå undan lite om det behövs. Jag har tidigare missat en del i skolan på grund av mycket frånvaro, men det har blivit mycket bättre sedan jag bytte till en annan skola. Under konfirmandtiden har jag inte missat mycket alls. Det har varit något jag sett fram emot.

ANTON LARSSON

Hur har konfirmandtiden varit?

- Kul! Alla är väldigt trevliga och vi har fördjupat oss i kristendomen och lärt oss mycket mer om den än det vi lär oss i skolan.

Hur många i din konfirmandgrupp kände du innan?

- Inte alls många. Jag går på Stavreskolan och de flesta i gruppen går på Fridaskolan. Så det har varit många nya ansikten och väldigt roligt att lära känna nya människor.

Var det självklart att konfirmeras?

- Jag har varit i Götalundens kyrka när jag var liten. Bland annat på Torsdagsklubben, så då var kyrkan nästan som ett andra hem. Dessutom konfirmerades min storasyster, och mamma och pappa ville gärna att jag skulle göra det också. Så det kändes ganska givet för mig.

Vilka är vanliga missuppfattningar om konfirmationen, tror du?

- Att det är jättetråkigt och du bara sitter och läser i Bibeln och går på gudstjänster. Men det är så mycket mer. Vi pratar mycket om olika ämnen och har en massa aktiviteter och läger. Det skulle behöva komma fram mer, så att yngre får en mer rättvis bild av hur det är.

Hur skulle du "sälja in" konfirmation till andra åttondeklassare?

- Jag skulle sagt: "Ta chansen! Du gör det en gång i livet och får möjligheten att lära känna kyrkan på ett annat sätt. Dessutom träffar du nya kompisar". Jag är själv kanske inte den mest troende, men jag kan vända mig till Gud och be om det är kämpigt med något. Det är en trygghet att aldrig vara ensam.

SELMA BLOM

Varför valde du att konfirmeras?

- Jag ville lära mig mer om kristendom och vad det handlar om. Och så var det kul med en aktivitet på onsdagarna. Plus att min syster konfirmerades förra året och tyckte det var roligt.

Hur har det varit?

- Det har varit kul och jag har blivit bra kompis med ett par andra i gruppen, som jag inte kände förut. Jag har lärt mig mycket och kyrkan är en trevlig plats att vara på med trevliga människor. Vi börjar alltid med mellanmål.

Har du varit mycket i kyrkan tidigare?

- Jag brukade gå i klubben i Götalundens kyrka när jag var barn och så var jag med i en musik i en annan kyrka en gång. Jag har även varit på Messy Church några gånger i Götalunden.

Har konfirmationstiden levt upp till dina förväntningar?

- Ja, det har varit exakt som jag tänkt mig. Det enda som var lite överraskande, var att vi gjorde ett besök på kyrkogården i samband med att vi pratade om döden. Det var på ett sätt lite obehagligt, men inte så jobbigt som jag först jag trodde att det skulle vara. Det var intressant. Jag har aldrig varit på en begravning.

Om du skulle summera konfirmandtiden, vad säger du då?

- Det är aldrig stelt, och vi pratar om en massa saker som du själv kan välja. Jag har också fått svar på en del frågor jag hade kring kristendomen.

elle

HÄRLIG SOMMARKÄNSLA OCH HITS SOM KAN PLÅGA

När solen kommer fram så väcks också sommarsångerna till liv på nytt. Det kommer alltid några nya, men vissa klassiker klarar vi oss bara inte utan i juni, juli och augusti. Några balanserar också på gränsen till att bli en plåga – som liksom ändå inte riktigt går att värja sig emot. Vilka sommarlåtar måste du ha, och vilka är de musikaliska sommarplågorna för dig?

ALLAN SUND

– Sången "Barnatro" förknippas oftast med Lapp - Lisa, men mina tankar går till somrarna hos mormor i norra Västerbotten där byn hade starka band med religionen. Vi barn ägnade dagarna åt fiske, sol och bad och solen var inte under horisonten så många timmar på dygnet. Sommarplåga...? Vad som helst med Håkan Hellström, då stänger jag av radion.

NIKLAS BORNEKLINT

– "Idas sommarvisa", som vi sjöng på mitt konfirmandläger, symboliserar frihet för mig. Konfirmandtiden var en väldigt fin tid för mig, då jag fick möjlighet att se mina klasskamrater i ett helt nytt ljus. Alla vågade ta av sig sina vanliga roller och masker. Per Gessles "Jag går och fiskar" är en riktig sommarplåga.

EMILIA BYEGÅRD

– "Den blomstertid nu kommer" leder ju tankarna direkt till sommaren, eftersom ju sjöng den på skolvslutningar. Den största sommarplågan är nog "Hej Monika" med Nic & The Family. Vi sjöng ofta den för vår nyfödda dotter och blev väldigt lugn av den låten.

ELISABETH EMANUELSSON

– "I denna ljuva sommartid", tonsatt av Anders Öhrwall. sjöng vi på familjemusikläger på somrarna och jag spelade också en flöjtstämma till. En plåga, som kanske inte inte känns så positiv, är nog Markoolios "Ingen sommar utan reggae".

REINE JAKOBSSON

– Jag gillar Gyllene tider och tänker direkt på "Sommartider". Den blir man glad av. På 70-80-talet när vi var ute vid stugan och badade så hörde man ofta den. Ofta hade folk med sig bergsprängare ner till stranden och spelade.

ANNELIE SVENSSON

– "Idas sommarvisa" är ju fylld av glada barn och känslan av att det snart är sommarlov. Förra årets sommarplåga var "Borta bra, men hemma bäst" med Grannen Måns. Den spelades hemma hos oss hela tiden.

LINDA JERNBERG

– Det finns nog inget somrigare än "Idas sommarvisa". Då tänker jag på barnens skolvslutningar och min egen barndoms sommarlov. En sommarplåga är "Sommaren är kort" med Tomas Ledin. Den är så uttjatad, tycker jag.

ALICE LUNDGREN

– Min favorit är "Sommartider" med Gyllene Tider. Den spelar vi alltid i bilen, ända sedan jag var liten. Den symboliserar verkligen sommaren! En sommarplåga från förra året är "Flowers", med Miley Cyrus. Den tyckte jag var bra från början, men den spelades för mycket så att den blev tjugit till slut.

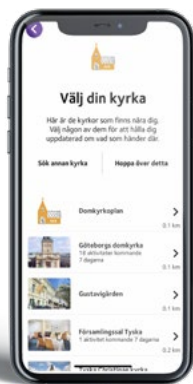
LINUS ANTONSSON

– "Sommaren är kort", när den kommer på radion... Det är ju sommarlåten nummer ett. "Den blomstertid nu kommer" symboliserar sommaren. Det blir liksom inget slut på skolan och start på sommaren om inte den sjungs. Största plågan var "Flickan och kråkan" för några år sedan när jag målade panel till hela huset och till slut var tvungen att stänga av radion.

GÖR DAGSUTFLYKTER TILL KULTURRIKA VÄGKYRKOR I VÄST

Många kyrkor runt om i Sverige har extra sommaröppet för den som vill upptäcka kulturarvet på semestern. Med appen Kyrkguiden hittar du lätt landets alla så kallade Vägkyrkor, som ligger lättillgängligt och ofta erbjuder både guidning, servering och andakt. Bland annat besöks Trollhättans kyrka av tusentals turister och förbipasserande varje sommar.

Kyrkorna är fulla av berättelser och symboler om tro, traktens historia och de människor som levt och fortfarande lever där. Här har du några förslag på utflyktsmål som alla ligger inom en dryg timmes resa från Trollhättan i alla fyra väderstrecken. Så varför inte ta en eller flera dagsturer i sommar?

Ladda ner appen Kyrkguiden

Svenska kyrkans app Kyrkguiden hjälper dig hitta till landets kyrkor. I kalendern finns också tider för gudstjänster, konserter och andra evenemang. Du kan också favoritmarkera kyrkor som ligger dig lite extra varmt om hjärtat och markera vilka kyrkor du har besökt eller vill besöka. Appen är gratis och finns för både Iphone och Android.

Karta och info om landets Vägkyrkor finns också på webben: svenskakyrkan.se/sommarkyrkan

1 Västra Tunhems kyrka: Anor från 1100-talet

Vid foten av Hunneberg ligger Västra Tunhems kyrka med anor från 1100-talet. Den är pastoratets moderkyrka och under 1500-talet hade den ett tag rollens som superintendentkyrka för Värmland, Dalsland och en del av Västergötland. Sommarveckans program består av andakter, sommarmusik, hembakt fika, kyrkguidning och kyrkogårdsvandring.

SOMMARÖPPET: 25-30 juni tis-fre kl 13-17, lör-sön kl 10-16 med andakter, sommarmusik, hembakt fika, kyrkguidning och kyrkogårdsvandring.

2 Norra Björke: Granne med Vitteneguldet

Även Norra Björke kyrka ligger vid foten av Hunneberg utmed riksväg 44. Det var här det berömda Vittenefyndet gjordes 1995. Kombinera ett besök där med ett besök i kyrkan, vars äldsta delar är från tidig medeltid och med en dopfont från 1200-talet.

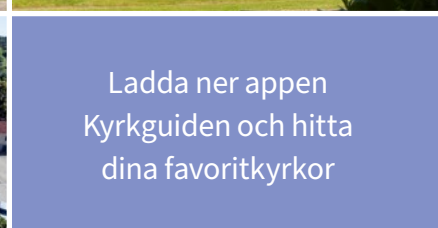
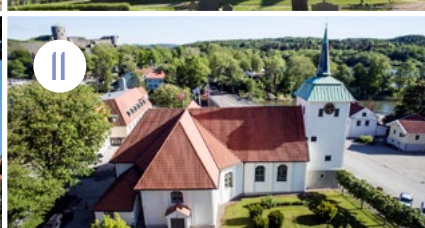
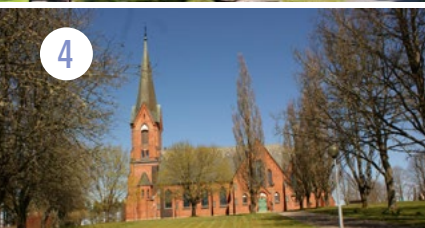
SOMMARÖPPET: 16-20 juni kl 14-17.30 med servering. Under veckan anordnas fotoutställning och musikprogram.

3 Steneby kyrka: Vackert vid pilgrimsled

Steneby har traditioner som centrum i en välmående jordbruksbygd. Kyrkan är historiskt en del av pilgrimslederna mot Nidaros. Kyrkans äldsta partier i långhusets västra del bedöms vara från sekelskiftet vid övergången till 1200-talet. Dess nuvarande form är från 1700-talet och tillsammans med prästgården, tidigare ekonomibyggnader och arrendatorsbostället skapar en skapas en sammansatt miljö.

4 Högsäters kyrka: 53 meter högt torn

I folkmun kallas Högsäters kyrka för "Domkyrkan på dal". Den uppfördes 1900-1902 i nygotisk stil och är vackert belägen på en grusås 37 meter över Valboån. Tornet reser sig ytterligare 53 meter upp är väl synligt från alla väderstreck. Även ortsnamnet kan anspela på den dominerande kulle av grus, på vilken den gamla kyrkans klockstapel stod. Höjden kan ha varit en så kallad ättehöj, där kungligheter eller andra framstående begravdes.

Ladda ner appen
Kyrkguiden och hitta
dina favoritkyrkor

5 Svanskogs kyrka: En träkopia av domkyrkan

På kyrkudden i Emneskogssjön låg Åmbeskogs eller Hedarne kapell, som troligen övergavs under 1500-talet. Kyrkplatsen vid Svaneholms herrgård har också medeltida ursprung och den nya kyrkans byggmästare, Philip Eckel, svarade tillsammans med murmästaren Christian Haller också för uppförandet av den nya domkyrkan i Karlstad. Svanskogs kyrka, som är en så kallad regelbunden korskyrka, är till stor del en kopia i trä av domkyrkan.

6 Lagmansereds kyrka: Ödelades av brand

Kyrkan uppfördes på sin nuvarande plats utanför Sollebrunn 1935, sedan den gamla kyrkan ödelades av brand som startade mitt under pågående gudstjänst 1929. Kyrkan fick då en mer central plats i socknen och är i stort sett oförändrad sedan invigningen. Också den lilla pneumatiska kyrkorgeln från Hammarbergs orgelbyggeri är från denna tid. Från den gamla kyrkan finns bara fåtal saker bevarade, bland annat den gamla dopfunten och en ljuskrona.

7 Götene kyrka: Reliker från skyddshelgon

Byggt 1125 är detta troligen den äldsta kyrkan i Götene pastorat, liksom en av de äldsta i hela Skara stift. Dopfunten och altaret är de ursprungliga med sin relikgömma, som innehåller vad som ska vara ett finger av kyrkans skyddshelgon Sankta Elin (Helena).

8 Husaby kyrka: Mäktigt trippeltorn

Sveriges första biskopskyrka utmärker sig inte minst genom sitt mäktiga trippeltorn. Den första kyrkan på platsen var en stavkyrka. Ett torn byggdes på 1000-talet, ett så kallat västverk med halvrunda trapptorn i norr och söder. Stavkyrkan ersattes omkring 1150 av ett långhus med absidförsett kor byggt av tuktad sandsten i romansk stil. Strax öster om kyrkan finns S:t Sigfrids källa, där Olof Skötkonung döptes omkring år 1000 av den engelske missionsbiskopen Sigfrid. Husaby blev därmed Sveriges första biskopssäte.

9 Antens kyrka: Nationalromantisk stil

Antens kyrka invigdes 1915 och är byggd på en gammal kultplats mellan Sollebrunn och Alingsås. Tegelkyrkan i nationalromantisk stil rymmer cirka 100 personer. Efter renovering återinvigdes den 2010 med bland annat ett nytt altarskåp av ikonmålaren Erland Forsberg.

10 Marstrands kyrka: Från medeltiden

På Marstrandsön finns kyrkan som den enda medeltida byggnaden, som idag finns kvar på ön. Vid renoveringen 1912 fick den sitt nuvarande utseende. Kombinera ett kyrkbesök med salta bad och besök även Carlstens Fästning och hör berättelsen om Lasse-Maja.

11 Kungälv's kyrka: Unika takmålningar

Denna barockkyrka i trä är i ett unikt välbevarat skick. Kyrkan byggdes i slutet av 1600-talet och är bland annat känd för Eric Grijs takmålningar, som täcker hela innertaket. Första halvåret 2023 renoverades målningarna av konservator Maria Lagerqvist.

RÄKNA MED SOMMAREN!

Hur många bollar, sandlott, snäckor, simglasögon och glassar kan du hitta?

**MEJLA RÄTT SVAR TILL OSS TILLSAMMANS
MED DITT NAMN OCH DIN ADRESS SENAST 18 AUGUSTI**

ANGE "BARNPYSSEL" I ÄMNESRADEN.

Först dragna rätta svaret ger två biobiljetter. Därefter ger de följande fem rätta svaren var sitt presentkort á 100:- i Fair Trade Shop.

Vinnare från Patos nr 1 2024

Barkorsord

1:a pris Biobiljetter:

Tyra Harrysson

2:a pris – 100 kr Fair Trade Shop:

Alvar Hartelius, Ville Engman, Cornelia Liljenström
Leo Cederquist, Hedda Gustawsson

Patoskryssset

200 kr Fair Trade Shop:

Lennart Hallberg

100 kr Fair Trade Shop:

Pamela Lidström, Mats Mattsson,
Annika Bornstrand, Camilla Perälä

Samtliga vinnare har meddelats.

SOMMAR- KRYSSSET

Kryssa rätt och vinn ett presentkort värt 200 kr hos Fair Trade Shop i Trollhättan.

Lös kryssset, fyll i nyckelbokstäverna som bildar ett ord i raden under korsordet och skicka in det till oss. **Bland de rätta svaren drar vi en vinnare** av ett presentkort värt 200 kr och fyra vinnare av ett presentkort värt 100 kr från Fair Trade Shop, Kyrkans Hus.

Rätt svar i förra numret: PÅSKRIS

18 AUGUSTI

VILL VI HA DINA LÖSNINGAR

Skicka via mejl:

patos@svenskakyrkan.se

Skicka med post:

Svenska kyrkan Trollhättan, Patoskryssset
Box 161
461 24 Trollhättan

Märk kuvert/vykort med

"Patoskryss"

Lämna in ditt svar:

Kyrkans Hus, Drottninggatan 42

För att du ska vara med i dragningen
behöver din lösning ha inkommit till
oss senast 19 april.

Vinst av biobiljetter kommer
med posten.

Vinst av presentkort hämtas i
Fair Trade Shop, Kyrkans Hus,
Drottninggatan 42, Trollhättan

						Korsords- konstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	VARA FÖRSEDD MED	SKÖTSEL	SURT EL- LER MU- SIKINST- RUMENT	DJUR ELLER LÄGGER LÖCKET PÅ	SÄLLSKA- PET ELLER LÄROANS- TALTEN	NEDGÅNG ELLER UN- DERGRUPP INOM ART
						HANDLAR OBE- SLUTSAMT ELLER KLÄDES- PLAGG						
						→ MED STOL- TA TRADI- TIONER ELLER HÖJA HALTEN	DRAS IN AV UNDER- TRYCK			4		
						DET KAN MAN SKRIVA PÅ	DAL SOM GETT NAMN ÅT TERRIER	JÄMTE EL- LER SKENA DIGITALT FILFORMAT				UTHÅLLIG- HET ELLER MAR- SCHERA
						↙						7
						PLAN DET VÄNTAR JÄGARE PÅ					KÄNNA SIG DJUR EL- LER MUNK	
						Vad ska en spelfördelare tänka på när han köper nya fotbollsskor?						HERE- DITÄR
KURS FÖR INVÄN- DARE OCH STIFTELSE FÖR FILM I SVERIGE	BRUKAR DÅLIGA KORT	SKADADE AV KYLA	↙ SPANN	BEGÄR ELLER GLÄDJE	BRUKAR GLADA MJUKVARA FÖR MOBIL		FÖRBI ELLER RÖRANDE	SKÖNJA LUKTAR ILLA				
NÄMND FÖR KON- SUMERER ELLER ROMAN- HJÄLTE			PLA- CERAD	3			KÄR- VÄNLIGA			KOLLE- GIERNA OCH FÖR- SLAGEN	SÄNDS RADIO- PROGRAM ÖVER	
			KYPARE									
			AVSLÖJA NÅGOT KÄNSLIGT OM NÅGON									
BÄR NÖTTER										I RIKTNING MOT SÄNKA NER LITE I VÄTSKA	2	
GILLAR GLADA		6	RIKTNING		RANG- ORDNADE KOMMUN I SKÅNE					ANPASS- NINGSS- TILLSATS		
BROTT EL- LER ORI- GELL MAN					NOCK		KRYPTON					
					STACKARE		BRUKAR SKIDOR OCH BROAR HA					
SYDAMERIKAN ELLER KOMIKER						5	→ STRAND- PELARE					
OBSKYR ELLER BUBB- LOR PÅ VÄTSKAS YTA												
FÖRUT- SÅGA				VETTE							BLI STÖRRE	STAD EL- LER DRUCK
HANDLING				PUBLIC SERVICE I SVERIGE								
↙			HONA				EJ YRKES- MÄSSIG UTÖVARE					
			VINDSTÖT				SKÖNJA					
MAKRO- KOSMOS									GENLJUD			
INGÅR I ÖL ELLER FIN- FÖRDELAT	1				BRUKAR MAN MED FINGER				INFATT- NING ELLER DJURFOT			

NYCKELORD ▶

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

elle

JOHAN HAR ÖPPNAT LEMARCS LÅTSKATT

Han har blivit mest känd för sina utsålda Peter LeMarc-konserter, men Johan Frenberg har ännu fler strängar på sin lyra. Och kanske är höjdpunkten fortfarande när han får stå på visscenen tillsammans med pappa Lars-Eric.

– Det är helt magiskt, säger Johan, som fick en musikalisk ögonöppnare när han gick Nordiska Visskolan i Kungälv för snart 30 år sedan.

KLOCKAN HAR JUST passerat fyra på eftermiddagen i mitten av april. Johan kliver av tåget i Trollhättan. Han tar plats i passagerarsätet och vi styr mot villan i Skoftebyn efter att han gjort ännu en dag som musiklärare och musikdramapedagog på Rytmus Musikgymnasium i Göteborg.

Efter att ha varit med och byggt upp, och sedan i 14 år jobbat på LBS Kreativa Gymnasiet Trollhättan på Innovatumområdet, tog han för två år sedan klivet tillbaka till Göteborg, där han tidigare bott och jobbat med musikundervisning i många år. Vi passerar Ny-sätra IP och kliver snart in i det röda trähuset, där Johan och hans fru Cecilia har nya små projekt i gång. Nu är det hallen i det tidigare tvåfamiljshuset som får sig en förvandling. Johan stortrivs och i det öppna köks- och vardagsrummet finns både piano och en kontrabas.

– Cecilia och jag hade väl egentligen inga planer på att flytta till Trollhättan, men när vi hade fått barn så insåg vi snart att du inte fick mycket hus för pengarna i Göteborg. Med facit i hand så är det nog det bästa vi gjort, även om Cecilia, som är från Orust, inte tänkt sig att flytta hit. Men det var faktiskt hon som hittade huset på Hemnet, berättar Johan.

Cecilia är lärare i sin nya hemstad Trollhättan, medan Johan vant sig vid att pendla.

– Trollhättan ligger bra med närhet till mycket. Dessutom är det en väldigt bra stad för musik och kultur. Folket som jobbar eller har jobbat med de frågorna inom Trollhättans Stad genom åren med har aningen egen erfarenhet eller är

genuint intresserade. Här finns många olika scener, berömmar Johan.

Han är själv i allra högsta grad en del av det lokala kulturutbudet. Och han har varit det länge, på olika sätt. Redan som 18-åring började han och kompiserna Magnus Griwall "trubadura" på bland annat anrika Restaurang Gransäter och Minerva, som så småningom blev

Butlers. Det var lärorika år som gav erfarenhet, men Johan längtar inte tillbaka till krogscenen.

– Jag har en oerhört stor respekt för alla rocktrubadurer och coverband, men själv har jag insett att jag numer trivs bäst med att spela inför en sittande och fullt ut lyssnande publik. Och jag saknar definitivt inte att rigga ner och packa prylar till långt in på natten, konstaterar han.

EFTER GYMNASIEÅREN I Trollhättan, där det då inte fanns något estetiskt musikprogram, flyttade Johan till Uddevalla för att gå en 2-årig eftergymnasial musikutbildning på Sinclair. Det musikaliska utbildningståget rullade vidare söderut 1996 till Kungälv och Nordiska Visskolan, där sångtexten och det personliga uttrycket stod i fokus. Johan mötte både skådespelare och vissångare som verkligen fick honom att upptäcka dramaturgin och möjligheten att lyfta fram olika dimensioner i texten genom framförandet.

– Jag fick höra andra göra sina tolkningar av låtar som funnits med länge i mitt liv, och plötsligt fick de en annan betydelse. Det gav mig stöpals. Just att förmedla texten är något jag än idag har med mig när jag jobbar med

mina gymnasieelever, säger Johan.

ATT ORDET OCH visan fortfarande är central för honom vet inte minst alla ni som hört Johan tolka Taube och Cornelis. Ofta gör han det tillsammans med sin pappa Lars-Eric Frenberg. Han är en känd estradör som bland annat under 37 år var allsångskung på Forngården,

”

BÄTTRE SUPPORTER ÄN PAPPA KAN JAG INTE FÅ

fram till den sista allsångskvällen 2017. Idag har pappa fyllt 80 år, men tillsammans med Johan är Lars-Eric fortfarande flitigt bokad till olika förenings- och visträffar. Duon Frenberg bjuder på en blandning av musik, anekdoter, eftertanke och skrott.

– Pappa är ju helt otrolig med sitt underhållande mellan-snack. Jag har ju hört honom spela sedan jag var barn och vi började spela tillsammans 1997. Om man tänker efter så är det ju helt magiskt hur mycket vi gjort tillsammans genom åren. Och hur många tusentals mil vi tillbringat i bil till och från spelningar. Idag har vi en stor musikalisk bredd att stå på. Jag uppskattar verkligen det vi har tillsammans och vill ta vara på det så länge det är möjligt. Pappa är samtidigt enormt stöttande. Bättre supporter kan jag inte få, säger Johan när vi tagit plats i hemmastudion i källaren som tidigare var garage. Här har Johan spenderat åtskilliga timmar genom åren.

Pappa Lars-Eric, som också

I hemmastudion spelar Johan varje vecka in en Peter LeMarc-låt med enbart sång och gitarr. Han tar dem i bokstavsordning och släpper dem på sin Facebook-sida.

var lärare, hade även han i sin tur föregångare i familjen som visade honom vägen till musiken. Nu tar Johan stafettpippen vidare. Även den äldste sonen Walter har gått i musikens bana, medan yngste sonen Theo lägger sin tid på fotboll. Precis som Johan gjorde på Torsbovallen i Trollhättans Bois när han själv var grabb.

JOHAN FRENDBERGS FÖRSTA musikhjältar som prydde pojkrummet hemma i Torsered var Bruce Springsteen och Paul Simon.

– Då var det mest musiken i fokus, men sedan insåg jag det där med att berätta en historia.

En stor förebild blev sakt men säkert Trollhättans stolthet Peter LeMarc, som tidigare i år hyllades med en stor konsert i Tele 2 Arena i Stockholm. En rad kända artister tolkade

då Peters låtar. Men faktum är att Johan Frendberg var först på den bollen, då han tillsammans med Jessica Andersson satte upp sin första LeMarc-konsert i Trollhättan 2021. I februari 2024 gjorde Johan det för tredje gången inför en utsåld Hebetateater. Och i början av 2025 tar Johan med sitt band och spelar LeMarc i teatersalonger på ytterligare sju orter. Biljetterna släpptes den 19 mars till konserterna i Ystad, Kristianstad, Malmö, Växjö, Varberg, Karlstad, Örebro – och turnéstarten i Trollhättan.

– Biljettförsäljningen rullar på riktigt bra även utanför Trollhättan. Hemmapremiären i Trollhättan den 21 februari är faktiskt redan utsåld, så där gör vi en extrakonsert. Det känns ju väldigt bra. Jag är trygg med mitt band och konceptet och det ska bli så spännande att

göra det här. Jag gör det med stor ödmjukhet, säger Johan och konstaterar att just LeMarcs texter har så många olika innebörder beroende på var i livet du befinner dig.

– Nu när jag växt upp inser jag att Peters texter skulle kunnat handla om mig. Han har en fantastisk vardagslyrik.

DE SENASTE ÅREN har Johan dessutom fått möjligheten att jobba tillsammans med sin förebild från hemstaden. De lärde känna varandra när tteas nöjesjournalist Mia Thornberg under pandemin sommaren 2020 föreslog för Peter LeMarc att han och Johan skulle kunna göra en distansduett, som en del i en digital musikfestival.

Peter nappade och när Johan var på väg att slå ut på Kobergs golfbana ringde det från dolt nummer.

– Jag trodde det var barnens

tandläkare och tänkte att det var viktigt att svara. I andra änden hörde jag: ”Tjena Johan, det är Peter från Bagarmossen”. Jag kan säga att den golfrundan var inte min bästa, jag hade tankarna på helt annat håll.

Samma kväll skickade Peter en inspelning med sång och tramporgel av låten "Bra dagar", som Johan kompletterade med gitarr och stämsång. På samma sätt kompletterade LeMarc sedan Johans låt "Tiden".

Det blev starten på ett utbyte, där Peter LeMarc, som själv klev av scenen 2014, peppade Johan att spela in och släppa ett album med sina egna låtar.

– Han sa; ”Jag hjälper dig”. Så han var mitt bollplank genom hela produktionen. Det kändes ju helt fantastiskt, säger Johan när han tänker på processen kring "Fullmåne och stjärnfall" som släpptes 2021.

”

DET ÄR ALLTID SPECIELLT ATT SPELA I KYRKOR

SITT FÖRSTA ALBUM spelade han in tillsammans med sin vän från åren på Musikhögskolan i Göteborg, Dan Lindén. Det var ett visinspirerad skiva där duon tonsatte dikter skrivna av Johans bandkollega från Cirkus Miramar, Pär Mauritzson.

– Det var oerhört roligt, även om publiken på konserterna då kanske hellre lyssnade på Taube och Cornelis. Men jag spelar en del av de låtarna än idag och Pär och jag har fortsatt vårt samarbete med Cirkus Miramar. Vi har faktiskt spelat in sex nya låtar, avslöjar Johan och ger ett smakprov från slutmixen i sin hemmastudio.

– Tanken är att låtarna släpps nu under våren och så spelar vi live under Fallens dagar, berättar Johan.

Cirkus Miramar, som blandade av ”folkvisepunk” och Pärs litterära texter, grundades ur bandet Hyacint Huset. De första åren var Johan trummis.

– Pär och jag träffades på musikhuset Magasin 15 och Cirkus Miramar släppte första skivan 1994. Det är 30 år sedan nu. Bandet har verkligen följt med oss genom livets olika skeden.

Johan själv har stått på ett otal scener och även sjungit i många Västsvenska kyrkor. Bröllop, dop och begravningar är återkommande uppdrag och senast i slutet

av mars spelade han LeMarc i en fullsatt Skogshöjdens kyrka. Nu i sommar återvänder han bland annat till Grebbestads kyrka.

– Det är alltid speciellt att spela i kyrkor och det känns gott att Svenska kyrkan är öppen för att ge plats för så många olika sorters musik och så många olika typer av konserter, säger Johan, vars mamma Anita sjunger Sociala kören i Trollhättan.

MED FLERA UTSÅLDA Hebeteatrar i ryggen är nog ändå den hittills största publiken i karriären när Johan var en av huvudsångarna då LeMarc hyllades med en jätteinspelning av "Little Willie John" i Nova Arena den 20 augusti 2017. Allt dirigerat av initiativtagaren Ulf Waden-

Pappa Lars-Eric är en rutinerad estradör. Tillsammans med Johan har han i över 25 år varit en eftertraktad duo på Västsveriges visscener.

brandt som lyckades samla över 1000 musiker och sångare till en historisk produktion, som också finns att se på Youtube.

– Det var mäktigt att få vara med om det. Att kliva in i den bubblan på Nova Arena den dagen och sedan när du kom ut därifrån, så kändes det bara: ”Ok, det finns en värld kvar här utanför”. ♥

Namn: Johan Frendberg

Född: Trollhättan 7 februari 1975

Familj: Gift med Cecilia och två söner; Theo, 15 och Walter, 19 år.

Gör: Musiker samt musiklärare och musikdramapedagog på Rytmus Musikgymnasium i Göteborg, där han undervisar i estetisk kommunikation, musikproduktion, sång, entreprenörskap och ensemble.

Aktuell: Ständigt med visframträdanden som solist och med pappa Lars-Eric, släpper denna vår också ny musik med sitt gamla band Cirkus Miramar och laddar för Sverigeturnén "Ett av dom sätt - En hyllning till Peter LeMarc" i början av 2025.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: JERRY LÖVBERG

Tidigare artiklar 2024 i serien:

Patos #1 2024: Prästerna Petra Waller och Andreas Pervik.

Anita Glemring uppmanar fler att engagera sig i kyrkopolitiken.

Heléne Berglund vill få fler att inse kyrkans viktiga roll.

ETT AKTIVT VAL SOM ENGAGERAR

För att en demokratisk medlemsorganisation som Svenska kyrkan ska fungera i vardagen behövs förtroendevalda som vill vara med och styra verksamheten både nationellt, på stiftsnivå och lokalt i församlingarna.

– För mig ger det energi och jag ser ju vilken viktig roll Svenska kyrkan har i samhället, säger specialpedagogen Heléne Berglund, som efter många år som ideell medarbetare i Skoghöjdens kyrka också tog klivet in i kyrkopolitiken.

TROLLHÄTTAN FÖRSAMLING LEDS av ett kyrkofullmäktige, som i sin tur har ett kyrkoråd med ett arbetsutskott. Strukturen påminner om kommunens politiska organisation och även inom kyrkan finns regionens motsvarighet i stiftet och riksdagens motsvarighet i Kyrkomötet. Det är val var fjärde år, men i valen kallas partierna nomineringsgrupper.

Sveriges etablerade politiska partier finns dock i regel med även som nomineringsgrupper runt om i landet, men inom Svenska kyrkan finns också ett stort antal nomineringsgrupper som enbart har just kyrkans verksamhet i fokus och är frikopplade från partipolitik.

Heléne Berglund har parallellt med sitt lärarjobb i många år också haft ett engagemang i kyrkan. Hon tjänstgör bland annat som

kyrkvård i Skoghöjdens kyrka och har ett starkt engagemang i Act Svenska kyrkan, som är Svenska kyrkans internationella bistånds- och utvecklingsverksamhet. Inför förra kyrkovalet 2021 fick hon frågan om hon också ville ingå i nomineringsgruppen Öppen kyrka - en kyrka för alla. Nu har hon snart en mandatperiods erfarenhet av kyrkofullmäktige, kyrkorådet och dess arbetsutskott.

– Under ungdomsåren var jag väldigt engagerad i Metodistkyrkan, som är en frikyrka, men jag har alltid varit medlem i Svenska kyrkan. Nu kände jag att tiden fanns för att engagera mig mer. Kyrkan har en viktig roll i samhället och betyder så mycket för många människor. Engagemanget i Öppen kyrka ger mig energi, säger Heléne.

JUST ATT UTVECKLA en kyrka som är närvarande där människor finns, är en stark drivkraft.

– Många vet inte vilken bred verksamhet Svenska kyrkan har. Gudstjänsten är central och viktig, men kyrkans många olika verksamheter pågår i olika kyrkor och på olika platser varje dag för barn, ungdomar, vuxna och äldre. Inte minst kyrkans sociala verksamhet genom diakonin betyder mycket för många, påpekar Heléne.

INFÖR FÖRRA KYRKOVALET samlades Trollhättans fyra kyrkor Lextorp, Skogshöjden, Götalunden och Trollhättans kyrka i en och samma församling. Det tidigare pastoratets församlingsråd, med representanter för nomineringsgrupperna, har från och med innevarande mandatperiod ersatts av verksamhetsråd där alla är välkomna att vara med, utan att du behöver vara med i en nomineringsgrupp. Det har öppnat upp för ett bredare engagemang kring varje kyrka.

– Jag tycker att det är bra att vi nu är en församling. Det stärker samarbetet mellan de olika kyrkorna i Trollhättan, på samma gång som varje kyrka kan ha sin profil utifrån den lokala kontext kyrkan befinner sig i. Vi har under det senaste året jobbat med att ta fram en

ny församlingsinstruktion, som är vår riktlinje för församlingens fortsatta arbete. I det arbetet upplever jag att alla nomineringsgrupper i dialog har kommit fram till en samsyn kring hur vi som kyrka ska ha låga trösklar och också finnas närvarande ute bland Trollhättborna, säger Heléne.

Snittåldern bland de förtroendevalda är relativt hög. Det

KYRKAN HAR EN VIKTIG ROLL OCH GÖR SÅ MÅNGA BRA SAKER

är ganska naturligt på ett sätt, eftersom det kan vara svårt att hinna med ett politiskt engagemang när du är mitt uppe i arbetslivet och kanske redan har andra familjeaktiviteter på kvällar och helger.

– Att se över hur man underlättar engagemanget för oss som är yrkesverksamma kan vara ett sätt att få fler förtroendevalda. Samtidigt är det roligt att se att vi har flera yngre som nu sitter med i vårt kyrkofullmäktige. Det är viktigt att vi har en mix av olika åldrar, kön och bakgrund, säger Heléne.

SOM LÄRARE OCH nu som specialpedagog har Heléne mött många barn och ungdomar i sitt yrkesliv. Att möta dem är en central uppgift även för kyrkan, anser hon.

– Vi ska vara en inkluderande kyrka, både lokalt och globalt. Vi lever idag i ett ganska hårt samhälle och det finns mycket orättvisor. Kyrkan kan vara en röst för de svaga och genom olika insatser kan vi tillsammans med samhällets många andra verksamheter förebygga

att barn och ungdomar hamnar snett. Det är en viktig drivkraft för mig, säger Heléne i en paus från kyrkorådets aprilsammanträde i Kyrkan hus.

Inför varje möte är det en hel del handlingar som ska läsas igenom och diskuteras inom nomineringsgruppen.

– Det är många stora frågor som vi hanterar. Bland annat kring fastigheter och investeringar. Som ny ledamot tog det ett tag att komma in i arbetet, men det finns flera rutinerade som kan ge stöd och vara som mentorer åt oss nya förtroendevalda. Det är en trygghet, säger Heléne.

Ett öppet diskussionsklimat och stor respekt präglar kyrkopolitiken, understryker hon och får medhåll av Anita Glemring som representerar nomineringsgruppen POSK. Anita är nu inne på sin femte mandatperiod. Efter att ha gått i pension från jobbet som privatrådgivare på Swedbank har hon mer tid över.

– Det tar en del tid att både sitta i kyrkorådet och arbetsutskottet, men jag har alltid varit intresserad av att kyrkan ska finnas för alla i vårt samhälle. I kyrkorådet har jag ett särskilt ansvarsområde när det gäller fastighets- och begravningsfrågor, vilket jag har också har ett stort intresse för, berättar Anita.

KYRKAN HAR ALLTID betytt mycket för henne och när hon flyttade till Trollhättan för 20 år sedan var det naturligt för Anita att engagera sig.

– När jag växte upp i Göteborg var jag bland annat med i kyrkans scouter och jag engagerade mig sedan som ledare i olika barn- och vuxen-

grupper. Den typen av verksamheter är väldigt viktig ännu idag. Kyrkan behövs kanske mer än någonsin. Och här finns plats både för både troende och tvivlare, säger Anita.

JUST ATT NÅ ut med kyrkans roll i vardagen är centralt i hennes engagemang.

– Det är en mötesplats för alla och kyrkan har funnits i vårt land i mer än tusen år. Den har format den etik och den moral som vi bygger samhället på. Samtidigt vill jag att människor ska få chansen att lära känna Gud. Jag har själv fått många bönesvar när jag stått inför olika vägval. Det ger en trygghet, säger hon.

Anita vill uppmuntra fler som intresserar sig för kyrkans verksamhet att också våga ta steget och engagera sig som förtroendevald.

– Det är fantastiskt att vara med och påverka i en demokratisk organisation och när du engagerar dig så får du också en inblick i hur saker fungerar.

Trots att POSK bara funnits i snart en mandatperiod, så har gruppen redan lyckats få med

– En åldersmässig blandning är viktig, säger Vilhelm Yngvesson, 25.

flera yngre representanter. Just en blandning av åldrar är viktig, påpekar också kyrkofullmäktiges just nu yngste ledamot; Vilhelm Yngvesson, 25, Öppen kyrka.

– Det är viktigt att visa att även yngre är med, eftersom ungdomar lockar ungdomar, säger den blivande prästen.

JUST NU LÄSER han sista året till präst på distans i Lund. Han är Trollhättebo sedan 2017, efter att ha flyttat hit som 18-åring från Växjö för att jobba som "Ung resurs" inom Svenska kyrkan. Med Trollhättan som bas har han därefter läst teologi vid Göteborgs Universitet. Sista året i präststudierna är knutet till antingen Lund eller Uppsala.

Inför förra kyrkovalet 2021 fick han frågan från Öppen kyrka

om han ville engagera sig även i kyrkopolitiken. Han tackade ja och är nu ledamot i kyrkofullmäktige och andre ersättare i Skara stiftsfullmäktige.

– Jag hade inte funderat så mycket på att engagera mig som förtroendevald, men när frågan kom så tänkte jag "varför inte"? Det är en väldigt bra erfarenhet för mig som blivande präst att se hur beslutsprocessen fungerar i praktiken. Tyvärr har jobb och studier gjort att jag inte riktigt kunnat engagera mig så mycket som jag önskat, säger Vilhelm, som haft flera olika timanställningar inom församlingen under åren i Trollhättan.

VILHELM ÄR NU dubbelt eftertraktad. Både yngre förtroendevalda och nyutbildade präster är lite av en bristvara runt om i landets församlingar. Hur det blir med det kyrkopolitiska engagemanget nästa mandatperiod återstår att se.

– Reglerna säger att du inte får vara präst och ha förtroendeuppdrag i samma församling. Så det beror lite på var jag hamnar när jag är färdigutbildad, konstaterar Vilhelm. ♥

Så styrs Svenska kyrkan lokalt och nationellt

Kyrkofullmäktige i Trollhättans församling består av 35 ledamöter, som har det övergripande ansvaret för verksamheten. Kyrkorådet består i sin tur av tio ledamöter, plus kyrkoherden. Dessutom finns ett arbetsutskott med fem ledamöter.

Knutet till varje lokal kyrka finns också ett verksamhetsråd som ersatt de tidigare församlingsråden. Verksamhetsråden är opolitiska och är inte längre beslutande. Däremot kan råden komma med förslag och initiativ kring verksamheten.

Trollhättans församling ingår i sin tur i Skara stift, som har ett stiftsfullmäktige med 71 ledamöter och en stiftsstyrelse med 13 ledamöter, som leds av biskopen.

På riksnivå är det Kyrkomötet som är det högsta beslutande organet. Det sammanträder i Uppsala två gånger per år. Kyrkomötet fattar beslut i ärenden kring Svenska kyrkans regelverk kyrkoordningen och andra frågor som har betydelse för hela Svenska kyrkan. Exempelvis kyrkohandboken och psalmboken. Nästa kyrkovalet hålls 21 september 2025.

Mandatfördelning Trollhättans kyrkofullmäktige 2022–2025:
Socialdemokraterna: 13 st
Öppen Kyrka – En kyrka för alla: 11 st
POSK – Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan: 7 st
Sverigedemokraterna: 3 st
Frimodig Kyrka: 1 st

SÄKERHETEN I FOKUS

elle

En vacker och harmonisk miljö ska prägla Trollhättans begravningsplatser. Mitt i lugnet är det också en arbetsplats fylld av en hel del risker för alla kyrkogårdsarbetare. En säker arbetsmiljö är alltid i fokus.

– Nu gör vi en extra satsning på både skyddskläder och utrustning för att minimera risken för olyckor, säger skyddsombudet Andreas Molin.

Bland annat har nya rutiner införts vid gravgrävning.

Idag sker ingen manuell montering av gravstämpningsutrustningen nere i graven. Allt för att minimera risken för att jordmassor rasar ner på kyrkogårdsarbetarna. Dan Svensson styr skopan med varsam hand.

ÄVEN OM URNGRAVAR är det vanligaste idag, så grävs drygt 50 kistgravar varje år på Götalundens och Håjums begravningsplatser. Om det är en ny gravplats är djupet två meter. Om det ligger en kista i exempelvis en familjegrav, så är djupet 1,5 meter. Förr ingick det i arbetsmomentet att gå gick ner i gravarna och placera gravstämpan, som är en stor stålram.

– Men det har vi helt slutat med av säkerhetsskäl. Det är lätt hänt att det rasar ner från sidorna och då är risken för skador stor, säger Andreas Molin.

I stället sänks den rektangulära stålramen ner i kistgraven när man grävt ungefär halva djupet. På det sättet kan grävaren fortsätta jobba med skopan tills graven har rätt djup. Runt graven säkras marken också med tryckfördelande plattor, som både skyddar marken och ger maskinen fast mark.

– Det är många detaljer att tänka på i vår vardag. Förutom säker gravgrävning så handlar det också om att ha bra maskiner och att alla medarbetare har rätt och uppdaterad utbildning i att använda dem. Det gäller inte minst våra säsongsarbetare, påpekar Andreas, som själv bär grön hjälm när han behöver. Färgen markerar hans roll som skyddsombud.

OM DET UPPSTÅR incidenter eller situationer då det finns risk för en olycka, så rapporteras det för att minimera att det händer igen. Trollhättans församlings HR-avdelning administrerar och följer upp åtgärder i samarbete med skyddsombudet.

– Vår arbetsgivare tar mycket seriös på säkerhetsarbetet och nu har vi bland annat investerat i nya hjälmar, varselkläder och hörselkåpor, berättar skyddsombudet Andreas Molin.

– Jag upplever att det finns ett stort engagemang för de här frågorna hos vår arbetsgivare och på kyrkogårdsförvaltningen. Vi har nu investerat i nya varselkläder som syns bra, nya skyddsskor och även hörselkåpor med medhörning så att motorljud filtreras bort och du inte behöver ta av dem hela tiden för att höra om någon ska prata med dig, berättar Andreas, medan Dan Svensson med van hand manövrerar skopan för gravgrävningen.

Lugnt och rutinerat manövrerar han den med sina joysticks i förarhytten.

– Det här är ett hedersuppdrag och vi är måna om att göra det på ett värdigt och fint sätt, säger han.

MYCKET REGN, VIND och snö ökar såklart riskerna i jobbet. Både ergonomiskt och att det lättare kan uppstå oväntade situationer med allt från knäckta grenar till halka och mark som blir mjuk.

– Det är väldigt sällan det händer något och det är så vi vill att det ska vara. Det är ett slitsamt jobb på många sätt och då är just säkra rutiner och bra utrustning viktigt, säger Andreas Molin.

Begravningsplatserna ska också vara en tryggs plats för alla besökare. Ett viktigt led i det arbetet är att alla stående gravstenar kontrolleras regelbundet.

– Varje gravsten som är högre än 35 centimeter ska kontrolleras var femte år så att det inte finns risk för att den ska välta. Många äldre stenar är fastgjutna och till slut släpper cementen. Nya stenar anläggs alltid med två rostfria stänger, som är fästa i stenen och går 80 centimeter ner i marken. De kallas för dubb, berättar Maria Karlsson.

Hon kombinerar rollen som kyrkogårdsarbetare med att också ansvara för gravstenskontrollen och visa gravar för anhöriga.

– Vår gravstenskontroll omfattar 1200 stenar varje år eftersom vi har ungefär 6500 stenar som

Maria Karlsson har jobbat som kyrkogårdsarbetare i 26 år. Nu kombinerar hon den tjänsten med att administrera alla gravplatser och göra säkerhetskontroller av gravstenar.

omfattas av regelverket. Vi gör ett hållfasthetstest motsvarande 35 kilos tryck utifrån angivna riktlinjer. Om någon inte klarar testet så lägger vi ner stenen och kontaktar gravrättsinnehavarna. Det är då deras ansvar att få stenen rest och fastsatt på ett korrekt sätt, påpekar Maria.

”

DET ÄR ETT SLITSAMT JOBB PÅ MÅNGA SÄTT

REGLERNA SKÄRPTES FÖR omkring 15 år sedan då ett litet barn klättrade på en gravsten i Bollebygd. Den välte och barnet bröt nacken och omkom.

– Det var en väldigt tragisk olycka och vi vill aldrig mer att något sådant ska behöva hända, säger Maria.

Omkring 20–50 gravstenar varje år får säkerhetsanmärkning på Håjum och Götalunden.

Även säkerhetsrutinerna för personalen i krematoriet är noga specificerade.

– Där finns stora risker med extremt höga temperaturer. Du får aldrig jobba ensam, utan ska vara minst två, säger Andreas Molin. ♥

Gravstämpan sänks ner i den blivande graven med hjälp av grävmaskinen och ingen behöver gå ner och montera utrustningen.

I september 2024 får Skara stift sin 84:e biskop. Ulrica Fritzon blir då den första kvinnan att inneha uppdraget.

26

elle

ULRICA SKRIVER BISKOPSHISTORIA I SKARA STIFT

Den 22 september vigs Ulrica Fritzon till biskop i Skara stift. Hon efterträder Åke Bonnier och bli den första kvinnliga biskopen i stiftets drygt tusenåriga historia.

– Det känns väldigt stort och överväldigande, säger hon.

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: JOSEFIN ROOS/SKARA STIFT

SOM BISKOP BLIR hon Skara stifts högsta chef och andliga ledare. Efter att ärkebiskop Martin Modéus vigt henne i Uppsala domkyrka tas hon officiellt emot den 28 september i Skara domkyrka. En kyrka hon är välbekant då hon de senaste åren varit stiftsteolog i Skara stift, som består av drygt 100 församlingar och närmare 600 000 invånare. Omkring 60 procent är medlemmar i Svenska kyrkan.

Redan i nomineringsvalet i januari seglade Ulrica upp som en favorit och för ovanlighetens skull räckte det med en enda valomgång innan Skaras nya biskop var utsedd. Ulrica fick 50,44 procent av rösterna. Eftersom hon fick mer än hälften av rösterna så behövdes ingen ytterligare valrunda. Röstberättigade vid ett biskopval är präster och diakoner på stiftsnivå eller i stiftets församlingar eller pastorat, stiftsstyrelsen, domkapitlets ledamöter samt elektorer som väljs av kyrkofullmäktige ute i församlingarna och pastoraten. Antalet elektorer motsvarar antalet röstberättigade präster och diakoner.

SKARAS NUVARANDE BISKOP Åke Bonnier lägger formellt ner sin biskopsstav den 14 september efter tolv år. Han sista helg som biskop predikar han i Trollhättans kyrka 8 september 11:00. Veckorna efter är det dags för den 84:e biskopen att ta vid. Ulrica Fritzon blir därmed den första kvinnan.

– Jag känner en djup tacksamhet inför alla kvinnliga

präster som gått före mig, säger Ulrica, som blir en av 13 biskopar i Sverige. Just jämställdhet, mångfald och inkludering är centrala frågor för henne. Något som hon också lyft fram inför biskopsvalet.

– Jag tror och hoppas att jag uppfattas som inlyssnande och inkluderande, svarade hon bland annat på frågan om hur hon är som ledare.

En annan viktig framtidsfråga för henne är kompetensförsörjningen och att öka intres-

DET FINNS BETYDLIGT FLER PREDIKSTOLAR ÄN DE SOM FINNS I VÅRA KYRKOR

set för att bli präst eller diakon.

– Det gäller även kyrkomusiker, församlingspedagoger och alla ideella. Här måste vi jobba både kortsiktigt och även föra ett långsiktigt samtal över stiftsgränserna.

ULRICA, SOM ÄR uppväxt i Halland, är van vid att pendla från hemmet i Malmö, men hon ser nu fram emot att flytta in i biskopsgården i Skara och bli ännu mer Skarabo.

Hon var redan i ungdomsåren en del av kyrkans verksamhet, även om det i familjen inte fanns någon stark kyrklig tradition – förutom att dop och konfirmation var en självklarhet.

– Bibeln var min dagliga följeslagare när jag växte upp, men jag gömde den under sängen eftersom min familj tyckte ganska illa om kyrkan, har Ulrica berättat.

Hon ser att kyrkan har en stor och viktig roll i samhället

och betonar att det inte går att mäta dess roll enbart i antalet gudstjänstbesökare eller medlemmar.

– Kyrkans identitet hittar vi inte i antalet medlemmar. Vi ska först och främst komma ihåg att vi är kyrka. Den kan aldrig dö, för hennes Herre lever. Jag tror att vi ibland underskattar den roll vi faktiskt har och det finns betydligt fler predikstolar än de som finns i våra kyrkor, påminner Ulrica.

HON UNDERSTRYKER VIKTEN av kyrkans röst för att stå upp för människan i tider då många har det tufft.

– Vi bär hoppet tillsammans och har ett gemensamt ansvar för att omsätta det i handling. Det är inte bara vi präster som

har ansvar för det, menar Ulrica och pekar bland annat på betydelsen av att möta den psykiska ohälsan bland unga.

Just att få in fler aktiva ungdomar i Svenska kyrkans vardag är också något som ligger Skaras nya biskop extra varmt om hjärtat.

– Vi behöver få in barn och unga mer även i våra beslutsfattande processer och föra in en representation som syns. ♥

Namn: Ulrica Fritzon

Född: 1968 i Halländska Tjärby

Familj: Make och tre utflyttade barn

Bor: I Malmö och Skara

Prästvigdes: 1996 i Lund

Gör idag: Stiftsteolog i Skara stift

Aktuell: Vigs till biskop i Skara stift den 22 september och tas emot i Skara domkyrka 28 september

Om sin företrädare Åke Bonnier: Biskop Åke har varit en fantastisk ledare, han har en förmåga att möta människor med djup respekt.

På fritiden: Läser, lyssnar på poddar, sjunger gospel och lördagsbadar året runt

KALENDARIUM

TROLLHÄTTANS FÖRSAMLING

SOMMARENS CAFÉER OCH GEMENSKAP

CAFÉER

MÅNDAGAR

Våffelcafé i Götalunden kl 10.30–12. Start 24 juni.

TISDAGAR

Lextorpskyrkan kl 14–16: Gemenskap, fika och aktivitet för alla åldrar (OBS! Uppehåll v 28–30)

Skogshöjden kl 11–13:

Gemenskap, fika och aktivitet för alla åldrar.

ONSDAGAR

Café i Kyrkans hus kl 10–12

TORSDAGAR

20/6, 27/6, 4/7, 15/8, 22/8 i Lextorpskyrkan kl 13–15, Suomalainen lähetyskahvila/ Finskt missionscafé.

SOMMARCAFÉ GRÄSVIKEN

Välkommen till Gräsvikens sommarcafé. Hembakat fikabröd i vacker miljö. Vandra i vackra omgivningar och ta en fika med dopp. Det finns även möjlighet till ”riktiga dopp” på den fina badplatsen. För mer information ring 0520 47 29 69 eller 47 29 00. Tisdag–torsdag, kl. 14–19 under v.30–33

SOMMARSÖNDAGAR PÅ GRÄSVIKEN

Söndagarna 28/7, 4/8, 11/8, 18/8

Gudstjänst kl 15. Kyrkkaffe (20 kr) och program. Buss till Gräsviken avgår kl 13.50 från Lextorpskyrkan, kl 14 från Drottninggatan nedanför Kyrkans hus, kl 14.10 från Götalundens kyrka och kl 14.25 från Skogshöjdens kyrka. Buss tillbaka ca 17.30

MUSIK

MUSIKGUDSTJÄNST I SKOGSHÖJDENS KYRKA

Söndag den 16 juni kl. 18

Musikgruppen ”Spelglädje” medverkar med blandad sång och musik.

MUSIK I SOMMARKVÄLL

Trollhättans kyrka onsdagar i juli kl 19.00

I SAMBAND MED SUICIDPREVENTIVA DAGEN

Trollhättans kyrka 10 september kl 18.30

Levande tolkningar av Aviceis låtskatt med musiker i Trollhättans församling.

KONSERT MED SOMMARMUSIKUNGDOMAR

Onsdag den 14 augusti kl 18 i Trollhättans kyrka

Ungdomarna har sommarjobb i församlingen och har förgyllt sommaren med sin musik på bl.a mötesplatser och boenden.

Pride

TISDAG 25 JUNI KL 18-20 I KYRKANS HUS.

Skaparverkstad i regnbågens alla färger. Akryl/vattenfärgsmålning. Konsten kommer sedan att ställas ut. Kostnadsfri medverkan.

TORSDAG 27 JUNI KL 18.00 I GÖTALUNDENS KYRKA

Mässa

kl 19.00 Möt Em Jakobsson, diakon, i samtal och dialog om kyrkans öppenhet gentemot HBTQ

LÖRDAG 29 JUNI FRÅN KL 12.00

Som Guldsponsorer finns vi på plats på torget från kl 12.00 Gå gärna med oss i Pridetåget kl 14.00

SÖNDAG 30 JUNI KL 11.00 I TROLLHÄTTANS KYRKA

Gemensam Regnbågshögmässa

I samband med regnbågsmässan kan man se en konstutställning med tema Pride.

FALLENS DAGAR

Trollhättans kyrka är öppen fredag till söndag: 11-18
Fikatältet utanför kyrkan öppet: 11-18

MUSIK I KYRKAN

Fredag kl 13 och 16.30: "Musikaliska sommaridyller" med Elina Bomström.

Lördag kl 13 och 16.30: "Somarmusik"

Söndag kl 13 och 16.30: Mattias Eklund

MUSIK UTE VID FIKATÄLTET

Fredag kl 14.30: Carls Grav - Rock/blues band

Lördag kl 14.30: Petras Patrask - Irländsk folkmusik

GEMENSAM GUDSTJÄNST PÅ HÅJUMSTUNET

Söndag kl 10.30: Ekumenisk gudstjänst i cirkustältet. Kyrkkaffe serveras efteråt vid kyrkan. Buss från Skogshöjdens kyrka kl 9.20, Lextorpskyrkan kl 9.35, Götalundens kyrka kl 9.45, Drottninggatan nedanför Kyrkans hus kl 9.55. Buss tillbaka kl 13.30

PILGRIMSVANDRINGAR

19 och 20 juli kl 12.30. Samling vid Trollhättans kyrka. Tema: "Vatten ger liv". Vi går 45-60 min längs med Trollhätte kanal och avslutar i kyrkan. Middagsbön kl 12.15.

BRITTAS SALONG HÖSTEN 2024

Välkommen tillbaka i höst till succén Brittassalong, där vi tillsammans med inspirerande föreläsare och andra gäster får nya perspektiv på livet och vardagen.

Brittassalong startar alltid med Afternoon tea. Evenemanget riktar sig till dig över 60 år som lämnat yrkeslivet bakom dig och bor i Trollhättan.

Hösten 2024 arrangeras Brittassalong följande torsdagar i Lilla Nova Arena:

26 september: Niklas Källner

24 oktober: Stina Wollter

14 november: Helén Williams

12 december: Mikael Kurkiala

Håll utkik efter biljettsläpp på Svenska kyrkan Trollhättans hemsida eller Facebook.

TROLLHÄTTAN ACTION WEEK

Svenska kyrkan medverkar under Trollhättan Action week på AO-loppet 21 augusti på Edsborg och med en Senioraktivitet i tältet vid Hansenplatsen den 23 augusti i samband med sprinten.

Dessutom kommer medarbetare från Svenska kyrkan Trollhättan att ställa upp med inte mindre än 5 lag i GKN-stafetten den 22 augusti!

MIDSOMMARFIRANDE

KYRKANS HUS ONSDAG 19 JUNI KL 10-12

Emanuel Karlsson sjunger och midsommartårta serveras.

GÖTALUNDENS KYRKA ONSDAG 19 JUNI KL 10.30-12

Vi klär midsommarstången, dansar och fikar tillsammans. Avslutas med andakt.

LEXTORPSKYRKAN FREDAG 21 JUNI KL 14-16

Dans kring midsommarstången, fika, fiskdamm för barn och andakt.

KYRKANS GÅRD STRÖMSLUND 17 JUNI KL 10-13

Vi klär midsommarstången, dansar och fikar tillsammans. Vi avslutar med en andakt.

DROP IN DOP

Götalundens kyrka 27 juli kl 11-15. Alla är välkomna att döpas; barn, unga och vuxna. I dopet får vi ett löfte om att Gud alltid har omsorg om oss. Det är en vacker och glad tradition, som bjuder in till gemenskap. Läs mer på: svenskakyrkan.se/trollhattan/dop

DROP IN VIGSEL

Lördag 13 juli i Trollhättans kyrka. Störst av allt är kärleken och att fira den behöver varken kosta särskilt mycket tid eller pengar. Drop in-vigseln är personlig och individuell, det är enkelt och nära, och ni kommer som ni är. Läs mer på: svenskakyrkan.se/trollhattan/vigsel

PILGRIMSVANDRING

KROPPEFJÄLL 2 DAGAR, 14-15 SEPTEMBER

Tid: Lördag kl 10.00 och avslut söndag cirka kl 17.00

Tillsammans vandrar vi på stigar i örörd skog med nära kontakt till sjöar. Lätt till medelsvår terräng.

För information och frågor ring Annica (0733-26 03 80) eller Louise (0520-47 29 42) De som behöver specialkost meddela detta vid anmälan! Pris: 600 kr. I priset ingår logi i stugor, middag som vi lagar tillsammans, frukost, matsäck dag 2. Sista anmälningsdag: 14 augusti. Anmälan är bindande. Endast 12 platser, först till kvarn...

GÖTALUNDENS DAG

LÖRDAG 7 SEPTEMBER KL 11-14

Lotterier – chokladhjul – körsång med Harmoni – fika – käpphästar – hoppborg – åk med häst och vagn och mycket mer. Alla intäkter från serveringen, aktiviteter och lotterier går till Svenska kyrkans diakonala arbete i Trollhättan. Countrygospelkören sjunger under dagen.

SE MER PÅ
WEBBEN

Det här är bara ett axplock av alla aktiviteter och evenemang. Allt som händer hittar du på: svenskakyrkan.se/trollhattan/det-handar

SOMMARENS GUDSTJÄNSTER

TROLLHÄTTANS KYRKA ÄR ÖPPEN VARJE DAG UNDER SOMMAREN KL 11-18. STILLHET, LJUSTÄNDNING ELLER SAMTAL.

VARDAGS- ANDAKTER OCH MÄSSOR	Onsdagar 15.00	Sjukhuskyrkan Näl	Sjukhuskyrkan NÄL "Stilla stund för själen" med text och tanke, ton och ljus. Mässa sista onsdagen i månaden.
	Torsdagar 18.00	Göotalundens kyrka	
16 JUNI	11.00	Göotalundens kyrka	Gudstjänst
	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk gudstjänst
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Musikgudstjänst
22 JUNI	18.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
23 JUNI	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
30 JUNI	11.00	Trollhättans kyrka	Gemensam Regnbågsmässa
7 JULI	11.00	Göotalundens kyrka	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
14 JULI	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
21 JULI	10.30	Håjumstunet vid fallen	Ekumenisk gudstjänst. (Busstider, se Fallens dagar)
28 JULI	11.00	Göotalundens kyrka	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
4 AUGUSTI	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
11 AUGUSTI	11.00	Göotalundens kyrka	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
18 AUGUSTI	11.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk mässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
25 AUGUSTI	11.00	Göotalundens kyrka	Gudstjänst
	18.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa

TILLSAMMANS FÖR ETT OMTÄNKSAMT SAMHÄLLE

I tuffare ekonomiska tider och med en ökad oro i vår omvärld finns det också ett större behov av att mötas och att kunna dela tankar och känslor med andra. Svenska kyrkan är närvarande och finns alltid där för dig.

Sedan staten och Svenska kyrkan skildes åt 2000 är det valfritt att vara medlem i Svenska kyrkan. Begravningsavgiften är dock obligatorisk för alla som är folkbokförda i Sverige och betalar kommunal inkomstskatt. Avgiften finansierar krematorier, begravningskapell, begravningsplatser och all personal som arbetar med begravningsverksamheten. Staten har givit Svenska kyrkan i uppdrag att hantera begravningsverksamheten.

Som en av 5,6 miljoner medlemmar i Svenska kyrkan bidrar du samtidigt med din medlemsavgift till att människor får ett sammanhang i glädje och sorg, genom hela livet. Kyrkorna kan hållas öppna och fyllas med liv, gudstjänst och konserter och vara

en viktig samlingspunkt dit alla är välkomna. Samtidigt går en stor del av medlemsavgiften till att hjälpa människor i utsatthet här i Trollhättan, i Sverige och ute i världen.

EN STOR DEL AV MEDLEMSAVGIFTEN GÅR TILL ATT HJÄLPA MÄNNISKOR I UTSATTHET

Diakoner, präster, musiker, pedagoger och ideella besöker äldre, driver körer, anordnar verksamheter för förskolebarn och deras föräldrar, erbjuder konfirmandverksamhet, möter utsatta barn och ungdomar och stöttar bostadslösa eller människor på flykt. Det pågår hela tiden, dygnet runt, 365 dagar om året.

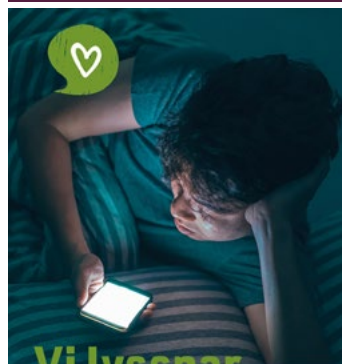
Behöver du någon att prata med?

Vi för inga journaler och har tystnadsplikt.

Samtalsmottagningen:
0520-47 29 85

Tis kl 09–10, övrig tid röstbrevlåda (vi ringer upp).

[svenskakyrkan.se/
trollhattan/samtal](https://svenskakyrkan.se/trollhattan/samtal)

Vi lyssnar på dig!

Här finns vi och vill lyssna på och prata med dig. Måndag, torsdag och söndag kl 19–22. Året om. Alla har tystnadsplikt och du är helt anonym.

kyrkanssos.se/natvandrar chatten

Musslan är en kostnadsfri stödgruppsverksamhet för barn 7–18 år som har en närstående med beroendeproblematik eller psykisk sjukdom. Musslan är ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Trollhättans Stad.

Kontakt: 070-390-86-88
trollhattan.musslan@svenskakyrkan.se